

Projekt uchwały Nr 190/1/12.

Data rej. w BS 14.03.12.

Data skier. do Komisji 15.03.12.

Spodziewany termin sesji 03.04.12.

Uchwała Nr / /12
Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego
z dnia 2012 r.

w sprawie przyjęcia raportu z realizacji w 2011 roku Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Uzależnieniom na lata 2006-2015.

Na podstawie art. 18 pkt 20 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz.U. 2001 r. Nr 142 poz. 1590 ze zm.) oraz art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2012 r. poz. 124)

Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego uchwala, co następuje:

§ 1

1. Przyjmuje się raport z realizacji w 2011 roku Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Uzależnieniom na lata 2006-2015.
2. Raport, o którym mowa w ust. 1, stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**RAPORT Z WYKONANIA WOJEWÓDZKIEGO PROGRAMU
PRZECIWDZIAŁANIA UZALEŻNIENIOM NA LATA 2006 – 2015
W 2011 ROKU**

Szczecin

2012

Wstęp

Wojewódzki Program Przeciwdziałania Uzależnieniom na lata 2006 – 2015 przyjęty został podczas XXXII Sesji Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego dnia 18 września 2006 roku. WPPU na lata 2006-2015 to program operacyjny stanowiący integralną część Strategii Województwa Zachodniopomorskiego, a co za tym idzie jest najważniejszym aktem prawa lokalnego, wyznaczającym kierunki działań wszystkich osób, instytucji, jednostek, zajmujących się problematyką uzależnień na terenie naszego województwa.

Źródłem finansowania realizowanych w ramach Programu działań są środki własne budżetu Województwa pochodzące z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na obrót hurtowy napojami alkoholowymi o zawartości do 4,5% alkoholu oraz piwa, a także zezwoleń na prowadzenie w kraju obrotu hurtowego napojami alkoholowymi od 4,5% do 18% zawartości alkoholu bez piwa.

Celem głównym Programu jest: *Ograniczenie skutków społecznych nadmiernego używania substancji psychoaktywnych wśród mieszkańców Województwa Zachodniopomorskiego*. Wykonanie Programu polega na realizacji celów operacyjnych i działań mieszczących się w ich obrębie tj.:

- Zmniejszenie spożycia alkoholu oraz zahamowanie tempa wzrostu popytu na narkotyki;
- Wspieranie rozwoju, modernizacja i zwiększenie dostępności do usług terapeutycznych dla osób uzależnionych i współuzależnionych;
- Edukacja społeczeństwa w zakresie konsekwencji środków psychoaktywnych, metody zapobiegania oraz ograniczania negatywnych skutków takich zachowań;
- Zmniejszenie udziału osób nietrzeźwych oraz pod wpływem narkotyków w naruszaniu prawa i porządku publicznego;
- Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i agresji rówieśniczej;
- Współpraca i wspieranie działań administracji publicznej: samorządowej i państwowej; organizacji pozarządowych oraz przedstawicieli różnych środowisk zawodowych i lokalnych w obszarach profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.

Z uwagi na fakt, by wszystkie podejmowane w ramach Programu działania były użyteczne, wykonalne i zasadne, często mieszczą się one w obrębie kilku celów operacyjnych. Należy podkreślić, iż Samorząd Województwa, poza wykonywaniem zadań, do których jest zobligowany ustawowo, stara się inicjować i wyznaczać nowe kierunki oraz trendy działań zarówno z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom, jak i przemocy. Warte uwagi jest to, że podejmowane działania realizowane są na podstawie wnikliwej analizy lokalnych potrzeb, dokonanej, m.in. na podstawie prowadzonych badań oraz poprzez konsultacje z przedstawicielami organizacji pozarządowych, instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem uzależnieniom i przemocy w rodzinie oraz przedstawicielami administracji samorządowej i rządowej.

I. Zmniejszenie spożycia alkoholu oraz zahamowanie tempa wzrostu popytu na narkotyki

W ramach realizacji celu głównego koncentrowano się na następujących celach szczegółowych:

- Ograniczenie możliwości zakupu i spożycia środków psychoaktywnych przez niepełnoletnich poprzez respektowanie obowiązujących rozwiązań prawnych i kampanie społeczne.
- Wdrożenie nowoczesnych, profesjonalnych, psychospołecznych programów profilaktycznych skierowanych do dzieci, młodzieży i dorosłych, uczących postaw i umiejętności służących zdrowemu i trzeźwemu stylowi życia.
- Ograniczenie działań promujących picie alkoholu i zażywania narkotyków.
- Wspieranie tworzenia zintegrowanego systemu działań profilaktycznych promujących postawy będące alternatywą wobec uzależnień.
- Prowadzenie psychokorekcyjnych projektów wobec grup podwyższonego ryzyka – dzieci i młodzieży z rodzin alkoholowych, uwikłanych w przemoc oraz zagrożonych narkomanią.
- Kształtowanie świadomości dotyczącej szkodliwości alkoholu wśród osób sprzedających alkohol.
- Profesjonalne przygotowanie kadr pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie profilaktyki uzależnień.
- Podniesienie poziomu wiedzy społecznej na temat problemów i zagrożeń związanych z uzależnieniami.
- Promocja i wdrażanie nowoczesnych programów profilaktycznych poprzez pomoc stowarzyszeniom zajmującym się opracowywaniem i realizacją takich programów.
- Wdrażanie nowoczesnych i efektywnych kampanii profilaktycznych w celu ograniczenia używania środków psychoaktywnych.
- Tworzenie bazy o programach profilaktycznych i ułatwianie kontaktów realizatorom programów z terenu województwa.
- Współpraca samorządów lokalnych i organizacji pozarządowych w ww. zakresie.

Cel realizowany był poprzez następujące działania:

- 1. Zadanie publiczne polegające na organizacji edukacji publicznej i pierwszorzędowych oddziaływań profilaktycznych w zakresie ograniczenia popytu oraz szkód zdrowotnych i społecznych wynikających z używania alkoholu i innych środków psychoaktywnych zostało przekazane do wykonania organizacjom pozarządowym w otwartym konkursie ofert. Zadanie realizowane było przez następujące organizacje pozarządowe:**

- a) Zachodniopomorski Oddział Towarzystwa Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych "Powrót z U"

Zrealizowano następujące cele:

- Wspieranie rozwoju, modernizacja i zwiększanie dostępności do usług terapeutycznych dla osób uzależnionych i współuzależnionych. Przygotowano spot radiowy, który emitowany był

w Radio Eska Rock Szczecin i Radio Eska Plus (ilość emisji: 330 spotów po 30 sekund). Odbyły się cztery wywiady ze specjalistami z poradni „Powrót z U”. W wyniku emisji audycji znacznie zwiększyła się ilość pacjentów zgłaszających się do Poradni telefonicznie i osobiście. Osobom zgłaszającym się do poradni zadawano pytanie: "Skąd się Pan/-i dowiedział/a o naszej Poradni?" Większość z nich odpowiadała, że usłyszała reklamę w radiu. W ramach realizacji zadania została zaktualizowana strona internetowa. Zmieniono jej szatę graficzną i dodano edytor zawartości serwisu z poziomu przeglądarki internetowej. Poza tym przygotowano 45 000 szt. ulotek. Zostały one rozwieszone na terenie województwa zachodniopomorskiego.

Beneficjenci zgłaszający się do poradni zostali po pierwszym kontakcie telefonicznym zachęcani do osobistej wizyty. W zależności od potrzeb diagnozowani byli przez lekarza psychiatrę lub specjalistę uzależnień. Używający substancji psychoaktywnych byli kwalifikowani na terapię indywidualną lub grupową. W przypadku pacjentów małoletnich ich rodzice brali udział w grupach edukacyjnych na terenie poradni.

- Zmniejszenie spożycia alkoholu oraz zahamowanie tempa wzrostu popytu na narkotyki. Zadanie polegało na prowadzeniu psychokorekcyjnych projektów wobec grup podwyższonego ryzyka - dzieci i młodzieży z rodzin alkoholowych uwikłanych w przemoc oraz zagrożonych narkomanią.

W ramach realizacji zadania przeprowadzono dwie edycje spotkań. W każdej z nich udział wzięło maksymalnie 16 osób. Odbyło się sześć spotkań po cztery godziny.

Podczas zajęć uczestnicy nabyli umiejętność radzenia sobie w sytuacjach trudnych, komunikacji interpersonalnej, rozwiązywania problemów, jak również zachowywania się w sposób asertywny w sytuacjach kontaktu społecznego, sytuacji ryzykownych. Poza tym rozwijali umiejętności rozpoznawania i wyrażania emocji. Uczyli się rozumienia siebie, własnych potrzeb i ograniczeń, rozwiązywania konfliktów intrapsychicznych.

Na podstawie wywiadów stwierdzono, że po warsztatach wzrósł poziom wiedzy uczestników programu na temat ryzykownego i szkodliwego picia alkoholu i zażywania narkotyków, uzależnienia od środków psychoaktywnych oraz na temat rodziny z problemem uzależnienia. Wysoko oceniono warsztaty, które dały uczestnikom praktyczne umiejętności do życia w rodzinie, grupie rówieśniczej, społeczeństwie, ale przede wszystkim zwiększyły samoświadomość uczestników grupy.

b) Poradnię Profilaktyki i Terapii Uzależnień Monar w Szczecinie

W ramach zadania zrealizowano następujące działania:

- Działania środowiskowe – dyżury partyworkerskie podczas plenerowych imprez muzycznych. Działania prowadzone były w formie dyżurów partyworkerów w czasie trwania imprez muzycznych w plenerze oraz w klubach. Dyżury polegały na prowadzeniu stoiska z materiałami edukacyjnymi i promocyjnymi obsługiwanego przez przeszkolonych partyworkerów i współpracujących z nimi przeszkolonych edukatorów rówieśniczych.

Praca partyworkerów obejmowała:

- rozdawnictwo ulotek, broszur na temat zagrożeń wynikających z zażywania narkotyków i alkoholu,
  - rozdawnictwo „gadżetów”, materiałów promujących hasła zabawy wolnej od narkotyków,
  - edukowanie poprzez rozmowy na temat powikłań zdrowotnych wynikających z używania narkotyków i alkoholu,
  - pomoc przy szukaniu alternatywnych zachowań,
  - modelowanie postaw abstynenckich,
  - promowanie zabawy wolnej od narkotyków poprzez własną postawę.
- Szkolenia dla rówieśniczych doradców pełniących rolę liderów młodzieżowych, streetworkerów i edukatorów - 21 marca 2011 rozpoczęto rekrutację do szkoleń dla edukatorów rówieśniczych. Odbyto kilka spotkań z młodzieżą z liceum w Kaliszu Pomorskim w celu przybliżenia idei szkolenia i celu programu. Nawiązano także współpracę z didżejami z Chojny - spotkania informacyjne, rozmowy telefoniczne na temat organizacji szkoleń.
- Uczestnicy szkolenia angażowali się w proponowane ćwiczenia, wykazywali zainteresowanie tematyką warsztatów, chętnie włączali się w dyskusję i dzielili własnymi przemyśleniami. Treści przekazane przez prowadzących oceniali jako interesujące, a umiejętności jako przydatne w pracy edukatora rówieśniczego.
- Projekt, wydruk i zakup materiałów edukacyjnych i promocyjnych.
- Projekt i wydruk 25 tys. sztuk naklejek z hasłem „Zażywam tylko dźwięków”;
  - Projekt i zakup 300 sztuk kart pamięci USB z nadrukiem hasła promującego bezpieczną zabawę „Zażywam tylko dźwięków”;
  - Wydruk i kolportaż ulotki informującej o działaniach Poradni Monar podczas Floating Trippin Festiwal w czasie Dni Odry w Szczecinie oraz promującej bezpieczną zabawę poprzez hasło „Zażywam tylko dźwięków” – umieszczonej w magazynie POKA POKA- nakład 5000 sztuk;
  - Projekt i wydruk broszury edukacyjnej – 2 tys. sztuk w postaci folderu „Alkohol i marihuana”;
  - Projekt i wydruk serii ulotek edukacyjnych – 10 000 sztuk w postaci kartek pocztowych „Ostatnia ścieżka”

Materiały rozdawano podczas szkoleń dla edukatorów, imprez muzycznych, kolportowano w klubach muzycznych w Szczecinie oraz Chojnie. Materiały otrzymali także edukatorzy rówieśniczy oraz didżeje z Chojny w celu dystrybuowania ich w swoim środowisku rówieśniczym, zwłaszcza podczas imprez muzycznych.

c) Stowarzyszenie MiastoHolizm

Zrealizowano następujące cele:

- Zmniejszenie spożycia alkoholu oraz zahamowanie tempa wzrostu popytu na narkotyki.
- Podniesienie poziomu wiedzy społecznej na temat problemów i zagrożeń związanych z uzależnieniami „Środek Miasta – MiastoHolizm”.

Zasadniczym założeniem projektu „Środek Miasta: MiastoHolizm” było zainicjowanie dyskusji na antenie radiowej, mającej na celu dostarczenie społeczeństwu wiedzy na temat zagrożeń wynikających wprost z życia w aglomeracji. Celem nadrzędnym była pomoc zarówno w wymiarze profilaktycznym, jak i na płaszczyźnie, na której odbiorcy zmagają się ze skutkami tego zagrożenia. Główne idee to informowanie, przeciwdziałanie i pomoc. Dzięki tak przeprowadzonym działaniom osiągnięte zostały następujące cele:

- promocja alternatywnego, aktywnego i zdrowego sposobu życia,
- ograniczenie ryzyka szkód zdrowotnych i społecznych związanych z zagrożeniem życia w aglomeracji,
- zaprezentowanie wiedzy o szkodliwości wynikającej z określonego sposobu zachowań oraz o niewłaściwym funkcjonowaniu w systemie społecznym,
- wsparcie i profesjonalna pomoc informacyjno-edukacyjna, zmierzająca do zwiększenia dostępności i skuteczności zorganizowanych form pomocy dla osób narażonych na zagrożenia,
- zmniejszanie poziomu bezradności osób funkcjonujących w sposób niewłaściwy w systemie społecznym,
- zwiększenie dostępu mieszkańców Szczecina i województwa do profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz poszerzenie wiedzy o tematyce prospołecznej,
- zwiększenie umiejętności mieszkańców Szczecina i województwa w dziedzinie rozwiązania problemów związanych z funkcjonowaniem w mieście.

Na wykonanie zadania składały się następujące działania:

- Organizacja, promocja i przeprowadzenie eventu „Dzień kobiet”, będącego innowacyjną formułą i formą potraktowania, wpisującego się w tradycje świąt laickich. Dnia Kobiet. Event miał na celu promocję aktywnego, twórczego i niezależnego trybu życia, jako alternatywę dla efektów zagrożenia życia w dużym mieście, w tym uzależnień i bycia osobą doznającą przemocy. Głównym zadaniem twórczego meetingu było zaintrygowanie i przyciągnięcie jak największej ilości osób, które spotkają się z informacjami wpisującymi się w nadrzędny cel projektu Środek Miasta: MiastoHolizm. Wydarzenie było realizowane na kilku płaszczyznach, z których ostatnia – przestrzeń publiczna – Royal Jazz Club, stała się miejscem kulminacyjnych działań. Pola promocji przedsięwzięcia oraz haseł z nim związanych to antena radiowa, strony internetowe (www.srodekmiasta.pl, www.szczecin.fm), portale społecznościowe – facebook.com oraz przestrzeń publiczna (kluby, instytucje, placówki, w których dokonano kolportażu ulotek i plakatów). W programie festiwalu nie zabrakło gwiazd wielkiego formatu. Promocja wydarzenia rozpoczęła się za na 2 tygodnie przed eventem, a jej skala przełożyła się na dużą frekwencję.
- Organizacja, promocja i przeprowadzenie eventu „Początek wakacji – Akcja czerwiec”. Event miał na celu profilaktykę przedwakacyjną, czyli w czasie poprzedzającym okres wzmożonego nawiązywania kontaktów, również anonimowych. Przeprowadzony został w miejscu kojarzącym się z integracją szczecińskiego środowiska twórczego – na zewnątrz, jak i wewnątrz klubu „Pierwsze Miejsce” (tym bardziej spotkał się z dużym zainteresowaniem

szczecinian). Event miał charakter muzyczny, wyrastający na bazie treści proponowanych przez projekt „Środek Miasta - MiastoHolizm”. Było to kolejne działanie aktywizujące środowisko muzyczno – producenckie naszego miasta i województwa. Anturaż spotkania stanowił o jego wyjątkowości, przez co przyciągnął dużą ilość szczecinian, również tych, którzy wcześniej nie spotkali się z profilaktyczną czy prospołeczną działalnością Stowarzyszenia MiastoHolizm. Wydarzenie, podobnie jak pierwszy event, poprzedzone zostało dwutygodniową akcją promocyjną, która przeprowadzona została na wszystkich możliwych płaszczyznach radiostacji Szczecin.FM, a także na plakatach oraz poprzez wydawnictwo CD, rozpowszechniane bezpłatnie wśród uczestników imprezy.

d) Stowarzyszenie Wolontariuszy „DA DU”

Stowarzyszenie zrealizowało następujące projekty:

- PROFILIADA - głównym celem projektu było wdrożenie i realizacja nowoczesnych, profesjonalnych, psychospołecznych programów profilaktycznych skierowanych do młodzieży ponadgimnazjalnej i studentów, uczących postaw i umiejętności służących zdrowemu i trzeźwemu stylowi życia. Działania te miały spowodować ograniczenie popytu na alkohol i inne środki psychoaktywne, a przez to zmniejszenie szkód zdrowotnych i społecznych wśród tej populacji wiekowej. Zadanie odbywało się poprzez przedstawienie uczestnikom za pomocą odpowiednio dobranych tematycznie dzieł filmowych sytuacji trudnych, stresujących, a nawet patologicznych, z jakimi mogą zetknąć się w rzeczywistości: w sytuacjach rodzinnych, życiu szkolnym, w grupach rówieśniczych, za pośrednictwem mediów. Realizacja zadania polegała na szeroko rozumianej, nowoczesnej profilaktyce I-rzędowej oraz edukacji młodzieży ponadgimnazjalnej z zakresu profilaktyki uzależnień (alkohol, narkotyki, leki, dopalacze). Zadanie realizowane było przy wykorzystaniu nowoczesnych metod, środków i technik przekazu. Tematyka prezentowanych filmów obejmowała:
  - zagadnienia związane z wchodzeniem w dorosłość: pytania o tożsamość, problem tolerancji, odpowiedzialności za siebie i innych, pytania egzystencjalne (o sens życia, choroby, śmierci),
  - zagrożenia zdrowia psychicznego i prawidłowego funkcjonowania społecznego: negatywne emocje, brak oparcia w rodzinie i najbliższym otoczeniu, uzależnienia, przemoc, przestępczość.

Na realizowany program składały się dwa elementy edukacyjne:

- projekcja filmowa, poprzedzona krótkim wprowadzeniem filmoznawczym, zawierającym informacje o autorach, inspiracjach, które spowodowały realizację filmu, umieszczenie utworu w kontekście współczesnych konwencji filmowych), a zakończona dyskusją,
- wykład bądź warsztaty, analizujące przedstawione w filmie problemy psychologiczne i społeczne.

Działania zrealizowane w ramach projektu PROFILIADA pozwoliły na wdrożenie i realizację nowoczesnego, psychospołecznego programu profilaktycznego, skierowanego do młodzieży ponadgimnazjalnej i studentów, uczącego postaw i umiejętności służących zdrowemu i trzeźwemu stylowi życia. Termin realizacji w celu podniesienia efektywności dostosowany został do ram czasowych określonych przez rok szkolny. Ponadto przedstawiona tematyka filmowa zaakceptowana została przez upoważnionych przedstawicieli Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego. W każdej projekcji filmowej przepływowo uczestniczyło około 50-55 osób. Łączna ilość odbiorców to 400-440 osób.

- „Mam wiedzę, żyję bardziej świadomie” - głównym celem programu było podniesienie poziomu wiedzy na temat problemów i zagrożeń związanych z uzależnieniami wśród osób prostytuujących się oraz osób homoseksualnych. Poprzez działania środowiskowe prowadzone wśród osób prostytuujących się i osób homoseksualnych wzrósł poziom wiedzy na temat skutków przyjmowania środków psychoaktywnych oraz zagrożeń związanych z uzależnieniami. Przełożyło się to na mniejsze spożycie alkoholu i innych środków psychoaktywnych.

W ramach projektu zrealizowano następujące działania:

- Przeprowadzono działania promocyjne – informacja na stronie internetowej Stowarzyszenia DA DU, strona CD 4, oraz poprzez plakaty i ulotki, informacja na szkoleniach różnych grup zawodowych (policja, straż miejska, lekarze, pielęgniarki).
- Działania środowiskowe - przeprowadzone zostały w mieszkaniowych agencjach towarzyskich, w których pracowały kobiety świadczące usługi, oraz klubach gejowskich.
- Poradnictwo konsultacyjne – w ramach zadania uruchomiono punkt konsultacyjny dla odbiorców zadania.
- Wydruk materiałów promocyjnych: ulotki 5000 sztuk, plakaty 25 sztuk.

e) Fundacja „Razem Bezpieczniej”:

Realizując program „Moda na trzeźwość” Fundacja Razem Bezpieczniej starała się ukierunkować swoje działania przede wszystkim na podnoszenie świadomości odbiorców w zakresie profilaktyki uzależnień oraz zwrócić uwagę jak najszerszego kręgu osób na tą problematykę. Bardzo istotne w projekcie było motywowanie osób zajmujących się wychowaniem dzieci i młodzieży do przeciwdziałania negatywnym zjawiskom i realizowania inicjatyw profilaktycznych.

Podczas realizacji programu „Moda na trzeźwość” zorganizowano 10 szkoleń poświęconych problematyce uzależnień od środków psychoaktywnych, w których wzięło udział 300 osób. Szkolenia obejmowały 22 godziny dydaktyczne. W trakcie szkoleń zajęcia prowadzone były przez 7 wykładowców – specjalistów.

Wydano podręcznik z zakresu profilaktyki uzależnień w ilości 2500 egzemplarzy. Podręcznik został przekazany do 2000 placówek oświatowych z terenu województwa zachodniopomorskiego. Reszta książek została wykorzystana w trakcie zorganizowanej konferencji, a także innych szkoleń

realizowanych przez Fundację. Zorganizowano konferencję naukową, w której wzięło udział 80 osób-przedstawicieli placówek oświatowych naszego województwa.

2. Współpraca z Pełnomocnikami i Koordynatorami Gminnych Programów Przeciwdziałania Uzależnieniom

22 listopada 2011 r. w Szczecinie odbyło się spotkanie z koordynatorami Gminnych Programów Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz innymi osobami odpowiedzialnymi w gminach za rozwiązywanie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie.

Podczas spotkania omówiono nowe trendy w profilaktyce uzależnień oraz przedstawiono analizę zbiorczych danych uzyskanych ze sprawozdań za 2010 rok przygotowywanych na zlecenie agend rządowych, zaprezentowano również wyniki badania populacji generalnej.

Gościem specjalnym spotkania była pani Kasia Malinowska-Sempruch, dyrektor Global Drug Policy Program, która od ponad 12 lat działa na rzecz wypracowania bardziej racjonalnej polityki wobec problemu substancji psychoaktywnych. Przez wiele lat była dyrektorem International Harm Reduction Development. Jest członkinią Grupy Roboczej ONZ d.s. osób uzależnionych. Przez 5 lat była członkinią rady programowej programu HIV/AIDS w Światowej Organizacji Zdrowia. Jako urzędniczka ONZ współtworzyła m.in. pierwszy w Polsce Krajowy Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV. Pani Kasia Malinowska-Sempruch zreferowała temat „Polityka narkotykowa w kontekście zdrowia publicznego w Polsce i na świecie”.

3. Wydruk „Przewodnika o dostępnych formach udzielania pomocy ofiarom katastrof i klęsk żywiołowych”

W publikacji zaprezentowano informacje dotyczące zarządzania kryzysowego oraz informacje mające charakter rekomendacji wskazujących kierunek pożądanych działań interwencji kryzysowej podczas różnego rodzaju klęsk. Przewodnik został rozdyskretybuowany wśród samorządów gmin i powiatów z województwa zachodniopomorskiego oraz służb biorących udział w interwencji kryzysowej (policja, straż pożarna, MOPR Szczecin – Ośrodek Interwencji Kryzysowej).

4. Zaktualizowanie i wydanie „Informatora o instytucjach działających na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Województwie Zachodniopomorskim”

Informator został przekazany realizatorom ustawy o wychowaniu w trzeźwości, przeciwdziałaniu narkomanii, a także przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz osobom zainteresowanym skorzystaniem z fachowej pomocy w dziedzinie rozwiązywania problemów uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W informatorze umieszczonych zostało blisko 1000 instytucji i organizacji z terenu całego województwa. pełniących działania z zakresu ww. ustaw.

II. Wspieranie rozwoju, modernizacja i zwiększenie dostępności do usług terapeutycznych dla osób uzależnionych i współuzależnionych

W ramach realizacji celu głównego skoncentrowano się na następujących celach szczegółowych:

- Realizacja ponadpodstawowych, specjalistycznych programów terapeutycznych nie finansowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia.
- Szkolenie ustawiczne kadr jednostek lecznictwa odwykowego.
- Zwiększenie dostępu i poprawa jakości świadczeń w zakresie leczenia i rehabilitacji osób uzależnionych, współuzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem, poprzez udzielanie dotacji ww. placówkom np. finansowanie programu metadonowego.
- Wspieranie tworzenia i działania grup samopomocowych w zakresie pomocy wychodzącym z uzależnienia; udzielanie stowarzyszeniom zajmującym się ww. problematyką wsparcia merytorycznego.
- Rozwój nowych form placówek środowiskowych o charakterze dziennym.
- Zwiększenie udziału środków finansowych pochodzących z gmin na leczenie choroby alkoholowej oraz chorób związanych z zażywaniem narkotyków, a także szkodami wyrządzanymi przez nie w rodzinie.
- Inicjowanie tworzenia punktów konsultacyjnych dla osób uzależnionych i członków ich rodzin.
- Promowanie usług terapeutycznych oferowanych przez placówki lecznictwa odwykowego zwłaszcza w grupach podwyższonego ryzyka wystąpienia uzależnienia od alkoholu oraz narkotyków i wśród osób już uzależnionych.
- Wspieranie tworzenia i działania placówek leczniczo-resocjalizacyjnych dla małoletnich i nieletnich uzależnionych.
- Wspieranie prowadzenia różnych form lecznictwa odwykowego i terapii podnoszącej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych w placówkach prowadzących działalność z zakresu reintegracji zawodowej i społecznej.

Cele realizowane były poprzez następujące działania:

1. **Przyznano dotacje na finansowanie zadań stacjonarnym placówkom lecznictwa odwykowego, dla których organem tworzącym jest Samorząd Województwa Zachodniopomorskiego.** Dotacje otrzymały:

- a) Regionalny Szpital w Kołobrzegu na dofinansowanie szkolenia pracowników Oddziału Psychiatrycznego i Dziennego Oddziału Psychiatrycznego.
- b) Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Gryficach na dofinansowanie następujących zadań:
  - przeprowadzenie zajęć terapeutycznych w ramach opieki „after care” dla absolwentów oddziału Terapii Uzależnienia od Alkoholizmu (5 zjazdów),
  - superwizja kliniczna Oddziału.

- c) Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Stanominie na następujące zadania:
- dofinansowanie programów niefinansowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia dla pacjentów, którzy ukończyli podstawowy cykl terapii,
  - dofinansowanie programów niefinansowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia dla rodzin pacjentów przebywających w Ośrodku,
  - dofinansowanie programów niefinansowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia dla pacjentów – zapobieganie nawrotom choroby,
  - narady szkoleniowe kadry kierowniczej oraz wojewódzkich specjalistów terapii uzależnienia,
  - doskonalenie pracowników lecznictwa odwykowego województwa zachodniopomorskiego na bazie WOTUW w Stanominie.
- d) Samodzielny Publiczny Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Zdroje” w Szczecinie na dofinansowanie następujących zadań:
- Studium Terapii Uzależnień (2 osoby),
  - superwizja kliniczna dla zespołu terapeutycznego,
  - zakup testów do oznaczania w moczu obecności środków psychoaktywnych dla osób biorących udział w programie metadonowym.
- e) Wojewódzki Ośrodek Medycyny Pracy – Zachodniopomorskie Centrum Leczenia i Profilaktyki na dofinansowanie programu terapeutycznego „Warsztaty z zakresu umiejętności potrzebnych do trzeźwego życia dla osób uzależnionych od alkoholu i innych środków psychoaktywnych”.

2. Zorganizowano szkolenie dla 120 pracowników Domów Pomocy Społecznej z terenu województwa zachodniopomorskiego.

Szkolenie dotyczyło profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, występujących w ośrodkach. Odbędzie się w Szczecinie dnia 10 maja 2011 r.

W wyniku przeprowadzonego szkolenia pracownicy DPS-ów zdobyli wiedzę oraz umiejętności z zakresu rozpoznawania problemów alkoholowych swoich podopiecznych i prowadzenia interwencji motywujących do zmiany zachowań związanych ze spożywaniem alkoholu.

3. „Powrót z U” zrealizował warsztaty, superwizje i szkolenia dla terapeutów.

Terapeuci ponieśli swoją wiedzę o systemowej terapii rodzin w kontekście pacjenta uzależnionego. Zwiększyli swoje umiejętności terapeutyczne w pracy z pacjentami uzależnionymi. Rozszerzyli swoją perspektywę patrzenia na pacjenta w aspekcie uzależnienia.

III. Edukacja społeczeństwa w zakresie konsekwencji zażywania środków psychoaktywnych, metody zapobiegania oraz ograniczania negatywnych skutków takich zachowań

W ramach realizacji celu głównego skoncentrowano się na następujących celach szczegółowych:

- Dostarczanie rzetelnej wiedzy na temat zdrowotnych i społecznych skutków działania alkoholu oraz narkotyków.
- Wdrażanie i inicjowanie kampanii medialnych, udział w ogólnopolskich akcjach.
- Uczenie wczesnego rozpoznawania sygnałów świadczących o uzależnieniu oraz umiejętności kontrolowania rozmiarów i wzorów picia.
- Edukacja profesjonalistów i nieprofesjonalistów w zakresie problemów uzależnień.
- Promowanie inicjatyw i postaw społecznych istotnych dla profilaktyki uzależnień, podejmowanie działań na rzecz aktywnego uczestnictwa mediów w ukazywaniu szeroko rozumianych problemów uzależnień.
- Organizowanie konferencji, szkoleń, seminariów podejmujących tematykę problemów uzależnień.
- Wdrażanie i upublicznianie wyników programów diagnostyczno – badawczych.
- Edukacja kobiet planujących macierzyństwo z zakresu szkodliwego działania na płód alkoholu i innych środków psychoaktywnych. Edukacja grup zawodowych i osób mających kontakt z przyszłymi matkami, podczas którego można przekazać treści profilaktyczne z zakresu FAS – Płodowego Zespołu Alkoholowego.
- Realizacja projektów szkoleniowych z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień dla pracowników mających służbowy kontakt z osobami nietrzeźwymi i będącymi pod wpływem narkotyków.
- Współpraca przygraniczna w zakresie walki z uzależnieniami.

Cele realizowane były poprzez następujące działania:

1. Kampania społeczna „LEKkomyślność”

Celem wojewódzkiej kampanii było podniesienie poziomu wiedzy wśród mieszkańców regionu dotyczącej leków sprzedawanych bez recepty, w szczególności ich składu, działania, łączenia z innymi lekami, z alkoholem i innymi środkami psychoaktywnymi oraz ich zażywania w celu osiągnięcia zmian stanu świadomości.

Akcja spotkała się z dużym zainteresowaniem i poparciem. Do jej realizacji aktywnie włączyły się gminy i powiaty, zapewniając działaniom promocyjnym szeroki zasięg. Województwo przekazało samorządom 10 tysięcy jednorazówek do pakowania leków, 50 tysięcy ulotek i tysiąc plakatów. Materiały promocyjne kampanii trafiły do ośrodków zdrowia, przychodni, poradni, gabinetów lekarskich, gminnych ośrodków pomocy społecznej, uzdrowisk, szpitali wojewódzkich i powiatowych oraz do aptek. W czasie trwania kampanii do jej realizacji włączyła się duża sieć aptekarska działająca na terenie województwa - „Apteki Zdrowie”.

Urzędy miejskie w Szczecinie, Koszalinie i Kołobrzegu zrealizowały efektowne kampanie outdoorowe. Na ulicach miast pojawiły się liczne billboardy i citylighty z logo kampanii. Logo było widoczne również na planszach video w środkach komunikacji miejskiej oraz na autobusach firmy PaanBus. Pasażerowie Przewozów Regionalnych otrzymywali bilety w okładkach z logo i treściami kampanii. Bardzo pomocne przy realizacji kampanii były lokalne media oraz serwisy internetowe, w tym strony www urzędów miast i gmin.

Z zainteresowaniem Czytelników „Kuriera” – patrona medialnego kampanii – spotkała się krzyżówka z nagrodami, będąca jednym z narzędzi promocyjnych.

Merytorycznie realizację kampanii wspierał Regionalny Ośrodek Monitorujący Działania Niepożądane Leków Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie.

Kampania trwała od 22 września 2011 r. do 31 października 2011 r.

2. Kampania „Narkotyki. Na co mi to?”

Kampania została przygotowana przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii. Inicjatywa Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii była pierwszą kampanią antynarkotykową adresowaną do młodzieży, która promowała zdrowy styl życia. Projekt powstał po to, by pokazać, jak można żyć i bawić się bez narkotyków. Bohaterowie kampanii przekonują, że ktoś, kto lubi to co robi, nie potrzebuje polepszaczy nastroju. Realizacja kampanii polegała na dystrybucji materiałów promujących kampanię tj. plakatów, naklejek i gadżetów.

3. Kampania „Po maluchu!”

Kampania, zatytułowana „Po maluchu!”, skierowana była do kierowców, a jej celem było propagowanie trzeźwości podczas prowadzenia pojazdów i ukazanie skutków jazdy pod wpływem alkoholu. Nawiązana została współpraca z Komendą Wojewódzką Policji w Szczecinie. Funkcjonariusze KWP podczas kontroli pojazdów w czasie akcji „Znicz” wręczali kontrolowanym kierowcom ulotki kampanii. Przygotowanych zostało 10 000 ulotek. Dodatkowo w wydaniu „Kuriera Szczecińskiego” w dniu 28 października 2011 r. ukazało się ogłoszenie promujące kampanię.

4. Kampania informacyjna w „Przewodniku dla studentów pierwszego roku – 2011 r.”

Wzorem roku ubiegłego w „Przewodniku” umieszczono informacje na temat funkcjonowania i życia na uczelni oraz treści związane z zapobieganiem zjawisku narkomanii i alkoholizmowi. Przewodnik trafił do blisko 10 000 osób rozpoczynających edukację na poziomie szkolnictwa wyższego.

Grupa, do której skierowany jest „Przewodnik” jest szczególnie narażona na kontakt z różnego rodzaju używkami, a co za tym idzie na wszelkie skutki, jakie niesie zażywanie środków odurzających. Przygotowanie „Przewodnika dla studentów pierwszego roku – 2011 r.” zwiększyło dostęp do informacji dotyczących zjawiska uzależnienia od substancji psychoaktywnych oraz sposobach radzenia sobie z tym problemem.

5. Realizacja w formie internetowej (www.pogadaj.eu) Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego o uzależnieniach i patologiach społecznych związanych z uzależnieniami

Punkt Informacyjno – Konsultacyjny prowadzony od roku 2007 cieszy się dużym zainteresowaniem. Projekt skierowany jest zarówno do osób uzależnionych od środków psychoaktywnych, jak i rodzin osób uzależnionych, a także do osób zagrożonych przemocą domową.

Strona internetowa pogadaj.eu w celu wspierania osób potrzebujących pomocy wykorzystuje nowoczesne, multimedialne narzędzia. Portal posiada chat pozwalający w na bezpośrednią rozmowę z zatrudnionymi specjalistami, interaktywne forum dyskusyjne moderowane przez specjalistę oraz możliwość kontaktu z tzw. pomocnikiem/terapeutą za pomocą poczty elektronicznej.

Projekt ma na celu zmniejszenie poziomu bezradności osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych oraz osób współuzależnionych, zwiększenie dostępu do profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie uzależnień oraz przeciwdziałanie przemocy domowej.

W roku 2011 portal był promowany poprzez umieszczenie bannerów reklamowych na darmowych portalach oraz na serwisach współpracujących z Urzędem Marszałkowskim. W roku 2012 pogadaj.eu zostanie rozszerzone o tematykę przeciwdziałania dyskryminacji wobec osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach realizacji Regionalnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2011-2015.

IV. Zmniejszenie udziału osób nietrzeźwych oraz pod wpływem narkotyków w naruszaniu prawa i porządku publicznego

W ramach realizacji powyższego celu wdrożono i przeprowadzono kampanię dla kierowców z zakresu skutków prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych „Po maluchu”, o której była mowa przy prezentacji celu III. Narzędziem kampanii były ulotki (10 000 szt.) dystrybuowane przez funkcjonariuszy KWP podczas kontroli pojazdów w czasie akcji oraz ogłoszenia medialne.

V. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i agresji rówieśniczej

W ramach realizacji celu głównego skoncentrowano się na następujących celach szczegółowych:

- Zwiększenie dostępności i skuteczności zorganizowanych form profesjonalnej pomocy dla osób uwikłanych w przemoc.
- Zwiększenie dostępności i skuteczności programów profilaktycznych i korygujących agresję i przemoc rówieśniczą.
- Edukacja osób działających na rzecz rodziny dotkniętej przemocą.
- Organizowanie interdyscyplinarnych szkoleń i konferencji przygotowujących uczestników do ochrony rodziny przed przemocą.
- Promowanie programów terapeutycznych dla osób doznających przemocy i osób stosujących przemoc.
- Wspieranie działań organizacji pozarządowych skierowanych na przeciwdziałanie przemocy, ochrony dzieci przed wykorzystywaniem seksualnym, ochrony mniejszości przed przemocą.
- Inspirowanie środowisk lokalnych do tworzenia ośrodków interwencji kryzysowej i punktów informacyjno – konsultacyjnych dla osób uwikłanych w przemoc.

Cele realizowane były poprzez następujące działania:

- 1. Zorganizowano dwa szkolenia „Zły dotyk – rozpoznawanie i interwencja w przypadku wykorzystywania seksualnego dzieci” dla pedagogów szkolnych pracujących w szkołach podstawowych oraz gimnazjach na terenie województwa zachodniopomorskiego.**

Celem szkolenia było przekazanie wiedzy i umiejętności dotyczących rozpoznawania symptomów wykorzystywania seksualnego dzieci i interweniowania w przypadkach podejrzenia wykorzystywania seksualnego dziecka, a także zwiększenie skuteczności walki oraz zmniejszenie skali zjawiska tego problemu. Szkolenie adresowane było do osób, które w swej praktyce zawodowej mogą spotkać się z problemem wykorzystywania seksualnego dzieci.

- 2. Zrealizowano Interdyscyplinarne szkolenie dla osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.**

Celem szkolenia było przygotowanie jego uczestników do pracy z osobami stosującymi przemoc w rodzinie. Zamierzonym efektem szkolenia było nabycie całościowej, interdyscyplinarnej wiedzy na temat pracy indywidualnej bądź grupowej z osobami stosującymi przemoc.

3. Przeprowadzono superwizje w gminach biorących udział w cyklu edukacyjnym „Zespoły interdyscyplinarne – tworzenie i funkcjonowanie”

Superwizje były przeprowadzone w 10 gminach na terenie województwa zachodniopomorskiego tj. Barlinek, Goleniów, Gryfino, Maszewo, Nowogard, Police, Pyrzyce, Resko, Tuczno, Złocieniec. Cykl realizowany jest w ramach projektu systemowego Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej pt.: „Profesjonalne kadry – lepsze jutro”, w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet VII Promocja integracji społecznej, Działanie 7.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji społecznej, Poddziałanie 7.1.3 Podnoszenie kwalifikacji kadr pomocy i integracji społecznej. Superwizje pozwoliły obiektywnie ocenić pracę w zespołach oraz zaangażowanie członków zespołów. Superwizorzy mogli również wspierać swoim doświadczeniem członków gminnych zespołów interdyscyplinarnych. Superwizja jest ważnym narzędziem zwiększania efektywności pracy i rozwoju zawodowego pracowników pomocy społecznej, w tym także osób działających interdyscyplinarnie na rzecz osób doznających oraz stosujących przemoc. Jest wzajemną wymianą doświadczeń, przemyśleń, okazją wspólnej analizy źródeł trudności, szukaniem istoty problemu, dochodzeniem do nowych rozwiązań. W wielu sytuacjach jest to także odkrywanie swoich nieuświadomianych wcześniej uczuć i przekonań tkwiących u podstaw napotykanych barier w pracy z klientami. Intencjonalnym rezultatem superwizji jest nabycie całościowej, interdyscyplinarnej wiedzy na temat pracy indywidualnej, bądź grupowej z osobami stosującymi i doznającymi przemocy domowej.

4. Przygotowano szkolenie pod nazwą „Praca z osobą stosującą przemoc oraz zespoły interdyscyplinarne w praktyce” dla członków Wojewódzkiego Interdyscyplinarnego Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

VI. Współpraca i wspieranie działań administracji publicznej: samorządowej i państwowej, organizacji pozarządowych oraz przedstawicieli różnych środowisk zawodowych i lokalnych w obszarach profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień

W ramach realizacji celu głównego skoncentrowano się na następujących celach szczegółowych:

- Tworzenie bazy materialnej, organizacyjnej i merytorycznej dla prawidłowej realizacji Programu.
- Realizacja programu edukacji społecznej wspólnie z Komendą Wojewódzką Policji w Szczecinie ale poszerzona o treści związane z przemocą.
- Monitorowanie i badanie zjawisk związanych z problemami związanymi z uzależnieniami.
- Poprawa współdziałania służb w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.
- Wzmocnienie wsparcia i udzielania merytorycznej pomocy realizatorom programu.

Cele realizowane były poprzez następujące działania:

1. Współpraca Samorządu Województwa z Okręgowym Inspektorem Służby Więziennej w programie pod nazwą: „Wspólnie przeciw uzależnieniom”

Program realizowany jest poprzez wydanie książki informacyjno – edukacyjnej skierowanej w stronę funkcjonariuszy Służby Więziennej: „ Narkotyki i inne środki psychoaktywne w izolacji więziennej – poradnik dla funkcjonariuszy Służby Więziennej”.

Powstały poradnik ma na celu wpłynąć na poprawę i zwiększanie wykrywania prób przemytu narkotyków za więzienny mur, oraz zwiększyć wiedzę i świadomość funkcjonariuszy Służby Więziennej w zakresie oddziaływania środków odurzających na organizm ludzki, tym samym w znaczny sposób przyczynia się do poprawy bezpieczeństwa w jednostkach penitencjarnych.

2. Współpraca Samorządu Województwa z Komendą Wojewódzką Policji w Szczecinie w ramach programu „Wspólnie przeciw uzależnieniom i przemocy” - edycja VI

W ramach powyższej współpracy realizowany był konkurs „Profilaktyka oczami młodzieży”, w którym to młodzi ludzie przekazywali za pomocą fotografii oraz filmu sposób myślenia o bezpieczeństwie i tematach związanych z uzależnieniami i przemocą. Uczestnicy konkursu za każdym razem w sposób ciekawy i zarazem dojrzały przedstawiali te, jakże trudne, a zarazem wszechobecne tematy.

Konkurs składał się z dwóch kategorii – filmowej i fotograficznej. Nowością edycji 2011 było zaproszenie do udziału w konkursie również nauczycieli i wychowawców, dodano również nowe inicjatywy. Podczas rekrutacji wpłynęło 105 zgłoszeń z całego województwa, w obu kategoriach konkursowych. Wraz ze zgłoszeniami uczniów swoje zgłoszenia przesłali nauczyciele – opiekunowie, którzy podjęli się dodatkowego wyzwania, jakim było przygotowanie scenariusza lekcji wychowawczych poświęconych bezpieczeństwu w oparciu o prace konkursowe uczestników. Po zakończeniu rekrutacji zostały przygotowane warsztaty filmowe dla osób zgłoszonych do konkursu. W warsztatach wzięło udział 36 osób. Uczniowie mogli się spotkać z zawodowymi operatorami, dziennikarzami, a także osobami odpowiedzialnymi za produkcję filmową i wysłuchać wielu wartościowych podpowiedzi w zakresie przygotowania własnego materiału filmowego. Podobnie spotkania zorganizowano z grupami zgłoszonymi do kategorii fotografii, a spotkania prowadzone były w redakcji Głosu Szczecińskiego przez zawodowych fotoreporterów. W spotkaniach tych wzięło udział ponad 50 osób. W edycji 2011 młodzież przesłała 50 prac filmowych oraz 70 fotografii. Nadesłane filmy i fotografie przedstawiały różnorodną tematykę dotyczącą uzależnień, samobójstw, przemocy, agresji. Część filmów opowiadała o skutkach uzależnień różnego rodzaju, zarówno od środków odurzających jak i od Internetu. Kilka filmów poruszało kwestię samobójstw oraz przemocy i agresji. Częstym tematem filmów był także problem alkoholizmu oraz jego konsekwencji. W kategorii fotograficznej przysłano wiele fantastycznych zdjęć, które w zasadzie mogą stać się gotowymi plakatami kampanii społecznych. Tematyka poruszana w tych pracach była bardzo różnorodna,

a autorzy wykazali się wielką wyobraźnią, ciekawymi pomysłami, oraz umiejętnościami w zakresie obróbki graficznej.

Finał Konkursu odbył się w sali kominkowej Domu Kultury „Klub 13 Muz” w Szczecinie. W trakcie przygotowanej uroczystości nagrodzono laureatów zakupionymi na ten cel nagrodami multimedialnymi. Wraz z nimi w uroczystości uczestniczyli ich rodzice, opiekunowie i przedstawiciele placówek oświatowych. Podczas finału została przygotowana specjalnie na tą okazję wystawa prac fotograficznych. Zdjęcia laureatów powiększone do dużego formatu zostały wyeksponowane na sztalugach, tak, aby każdy wchodzący na salę mógł się z nimi zapoznać.

3. Wydruk i dystrybucja Raportu : Substancje psychoaktywne. Postawy i zachowania.

W 2010 r. zrealizowano organizowane przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii badania dotyczące rozpowszechnienia używania substancji psychoaktywnych (narkotyki oraz alkohol) w populacji generalnej, tj. na reprezentatywnej ogólnopolskiej próbie osób w wieku od 15 do 64 lat. Opracowany raport z wyników badania przedstawiał sytuację w województwie zachodniopomorskim oraz zawierał porównania z danymi ogólnopolskimi, a także z danymi województw, które wzięły udział w badaniu. Integralną częścią raportu są wnioski i rekomendacje dla polityki społecznej w obszarze substancji psychoaktywnych.

4. Realizacja badań szkolnych na temat używania alkoholu i narkotyków przez młodzież (ESPAD).

Badanie miało na celu przede wszystkim pomiar natężenia zjawiska używania przez młodzież substancji psychoaktywnych. Podstawowymi pytaniami badawczymi były zatem pytania o liczby młodych ludzi, którzy mieli doświadczenia z tego typu substancjami oraz o stopień nasilenia tych doświadczeń. Celem badania była jednak również próba identyfikacji i pomiaru czynników wpływających na rozmiary zjawiska, zarówno po stronie popytu jak podaży.

W badaniu poruszono zatem takie kwestie, jak dostępność substancji psychoaktywnych, zarówno w wymiarze fizycznym jak psychologicznym, gotowość do podjęcia prób z tymi środkami, przekonania na temat ich szkodliwości, doświadczenia w zakresie problemów związanych z ich używaniem. Wszystkie te kwestie zostały poddane pomiarowi ilościowemu w celu dokonania oszacowań dla całej populacji młodzieży Województwa Zachodniopomorskiego i porównana z wynikami badań ESPAD prowadzonych w Województwie w 2003 r.

Badanie objęło dwie kohorty młodzieży – młodzież urodzoną w 1995 roku i 1993 r. Badaniem objęto próbę o wielkości ok. 2400 uczniów, tj. ok. 112 klas szkolnych z obu poziomów.

Wnioski

Zmieniająca się stale sytuacja społeczna, ekonomiczna, demograficzna, oraz modele i wzorce postaw i zachowań, powodują, iż zadania podejmowane w ramach realizacji *Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Uzależnieniom na lata 2006-2015* muszą być dostosowywane do aktualnej sytuacji i potrzeb.

Przeprowadzone w 2010 roku badania Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii dotyczące rozpowszechniania używania substancji psychoaktywnych (narkotyki oraz alkohol) w populacji generalnej, tj. na reprezentatywnej ogólnopolskiej próbie osób w wieku od 15 do 64 lat oraz badania własne Wydziału Współpracy Społecznej wskazały na potrzebę aktualizacji Programu, tak aby był adekwatny do istniejących realiów.

Na podstawie analizy omówionych działań przeprowadzonych w roku 2011 w ramach *Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Uzależnieniom na lata 2006-2015* ustalono, iż w celu efektywnej realizacji celów oraz dostosowania Programu do aktualnej sytuacji społecznej warto i należy:

1. Zaktualizować Wojewódzki Program Przeciwdziałania Uzależnieniom.
2. Działalność profilaktyczną ustanowić bezwzględnym priorytetem, zorientowanym na ograniczanie popytu na substancje psychoaktywne wśród młodzieży.
3. Pobudzać aktywność gmin w kierunku realizacji działań profilaktycznych wśród młodzieży i rodziców.
4. Rozważyć możliwość wprowadzenia do szkół nowoczesnych, komplementarnych programów interwencyjnych oraz profilaktyczno – interwencyjnych.
5. W związku z niską skutecznością programów profilaktycznych poszukiwać innowacyjnych form profilaktyki pierwszorzędowej i drugorzędowej.
6. Monitorować na bieżąco problemy narkotyków i narkomanii wśród mieszkańców regionu zachodniopomorskiego.
7. Zachęcać do monitoringu osoby odpowiedzialne w gminach za rozwiązywanie problemów uzależnień oraz wskazywać jego korzyści.
8. Wspierać działania na rzecz integracji społeczności lokalnych wokół rozwiązywania problemów związanych z narkomanią.
9. Przedstawić sądom listę instytucji zajmujących się terapią dla uzależnionych skazanych.
10. Wspierać organizacje pozarządowe działające na rzecz zapobiegania narkomanii.
11. Zadbąć o dobre przygotowanie kadry edukatorów (nauczycieli, pedagogów, etc.) do działań profilaktycznych w szkołach i placówkach opiekuńczo - wychowawczych.
12. Prowadzić działania podnoszące kwalifikacje zawodowe pracowników merytorycznych zatrudnionych w lecznictwie odwykowym.
13. Przeprowadzić kampanię informacyjną skierowaną do młodzieży na temat spożywania przetworów konopi. Z badań wynika, iż spośród substancji nielegalnych przetwory konopi są relatywnie najpowszechniej używane w kategorii wiekowej 16-24 lat.

14. W związku z dużą dostępnością substancji psychoaktywnych prowadzone działania wzmocnić intensywną edukacją społeczną poprzez większą współpracę z mediami, dystrybucję materiałów edukacyjnych, a także informacyjnych na temat programów i placówek udzielających pomocy.

Pierwszy z wymiennych wniosków został już zrealizowany. W dniu 21 lutego 2012 roku uchwałą Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego przyjęty został zaktualizowany *Wojewódzki Program Przeciwdziałania Uzależnieniom na lata 2012-2020*. W zaktualizowanym Programie znalazły odzwierciedlenie pozostałe wnioski i rekomendacje wynikające z ewaluacji działań prowadzonych na podstawie Programu na lata 2006-2015.

CZŁONEK ZARZĄDU
Aneta Mieczkowska

DYREKTOR
Wydziału Współpracy Społecznej
Krzysztof Faliński

UZASADNIENIE

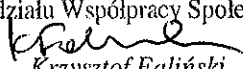
W 2011 r. obowiązywał Wojewódzki Program Przeciwdziałania Uzależnieniom na lata 2006-2015 przyjęty podczas XXXII Sesji Sejmiku Zachodniopomorskiego dnia 18 września 2006 r.

Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii organ wykonawczy samorządu województwa sporządza raport z wykonania w danym roku Wojewódzkiego Programu i efektów realizacji, który przedkłada odpowiednio sejmikowi województwa.

Raport z wykonania Programu zawiera omówienie działań przeprowadzonych w roku 2011, stopień realizacji przyjętych celów oraz wnioski i wskazania do dalszej realizacji Programu.

Szczecin, dn. 18 lutego 2012 r.

Wnioskodawca

DYREKTOR
Wydziału Współpracy Społecznej

Krzysztof Faliński

CZŁONEK ZARZĄDU

Anja Mieczkowska